

VALO

3 | 2025

Päätoimittaja: Ville Järvinen, ville.jarvinen@evl.fi, 040 585 9074

Vastaava toimittaja: Anu Heiskanen, anu.heiskanen@evl.fi, 050 430 7166

Layout: Aino Rantala, Heku Oy

Seurakuntatoimisto:

Valkamankatu 2 A

Avoinna maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo 9–11 ja klo 12–14

03 280 4111

nokian.seurakunta@evl.fi

Verkkosivusto: nokianseurakunta.fi

Somekanavat: Instagram, Facebook, TikTok ja YouTube

Seuraava Valo ilmestyy 19.3.2026

Tässä lehdessä

3 Pääkirjoitus

4–6 Joulunajan tapahtumat ja kurkistus uuteen vuoteen

7 Seurakuntatilahanke etenee

8–9 Joulupukkien tarinoita

10 Teos puhuu toivosta

11 Mitä kone ”ajattelee” valosta?

12 Muistot kuusen oksilla

13 Kolumni yhteisöllisyyden merkityksestä

14 Hartausmietiskely

15 Niskavuoren nuori emäntä haastoi ajattelemaan

16 Kirkonmäen tähti

Ensi vuonna järjestetään seurakuntavaalit. Anna äänesi kuulua seurakunnan parhaaksi: etsi sopiva ehdokaslista tai perusta oma, viritä vaalikoneisto, kokoa kampanjaviestit ja lähde mukaan vaikuttamaan! Ehdokasasettelu päättyy 15.9.2026. Seurakuntavaalien ennakkoäänestyspäivät ovat 3.–7.11.2026, ja varsinainen vaalipäivä 15.11.2026.

Sivu 3

Uuden alku

Adventti aloittaa kirkkovuoden ja matkan kohti joulua. Samalla se voi aloittaa jotakin uutta ja myöhemmin huipentuvaa myös meissä. Adventti on matka kohti toivoa, joka syttyy pimeyden keskelle.

Toivoa voisi kuvailla luottamukseksi siihen, että Jumalan rakkaus on totta. Jumala tulee keskellemme – ei vallan loisteessa, vaan nöyryydessä. Kaikkivaltias ja rajaton Jumala syntyy talliin ja astuu meidän rajallisen kokemusmaailmamme keskelle. Tässä Jumalan pyyteettömässä, itsensä antavassa rakkaudessa on toivon ydin: hän ei ole kaukana, vaan hän on jo kanssamme.

Vaikka nousisin taivaaseen,

sinä olet siellä,

vaikka tekisin vuoteeni tuonelaan,

sielläkin sinä olet.

Vaikka nousisin lentoon aamuruskon siivin

tai muuttaisin merten taa,

sielläkin sinä minua ohjaat,

talutat väkevällä kädelläsi.

Vaikka sanoisin: "Nyt olen pimeyden kätköissä,

yö peittää päivän valon",

sinulle ei pimeys ole pimeää,

vaan yö on sinulle kuin päivänpaiste,

pimeys kuin kirkas valo.

Ps. 139:8–12

Joulun sanoma kutsuu meidät tuomaan toivoa myös toinen toisillemme. Nokian seurakunnan strategia *“Luomme yhdessä toivoa”* saa adventissa erityisen merkityksen. Se on kutsu elää todeksi Jumalan rakkautta jakamalla sitä myös eteenpäin.

Toivon luominen ei vaadi mitään suureellisia tekoja. Toivoa luodaan arjen keskellä – kuuntelemalla, kohtaamalla, kulkemalla rinnalla. Yhdessä me olemme enemmän kuin yksin; yhdessä me olemme toivon yhteisö.

Adventin alku on lupaus: **Herra on tulossa.** Hän tekee uutta – meissä ja meidän kauttamme.

Ville Järvinen, kirkkoherra

Sivut 4–6

JOULUNAJAN TAPAHTUMAT

Messut, jumalanpalvelukset ja hartaudet

Nokian kirkko

- Su 30.11. messu klo 10
- La 6.12. itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus klo 10
- Su 7.12. messu klo 10
- Su 7.12. Virtamessu klo 15
- Su 14.12. messu klo 10
- Ma 15.12. perheiden joulujuhlakirkko klo 18, samalla kaikkien kerhojen ja muskareiden yhteinen joulujuhla
- Su 21.12. messu klo 10
- Ke 24.12. perheiden aattohartaus klo 13
- Ke 24.12. perheiden aattohartaus klo 14
- Ke 24.12. ruotsinkielinen hartaus klo 15

- Ke 24.12. jouluaaton hartaus klo 17
- Ke 24.12. jouluaaton hartaus klo 21
- Ke 24.12. jouluyön messu klo 23
- To 25.12. joulukirkko klo 10
- Pe 26.12. tapaninpäivän iltamessu klo 18
- Su 28.12. messu klo 10
- To 1.1. iltamessu klo 18
- Su 4.1. messu klo 10
- Ti 6.1. loppiaisen iltamessu klo 18

Tottijärven kirkko

- La 6.12. itsenäisyyspäivän messu klo 10
- Ke 24.12. jouluaaton hartaus klo 14
- To 25.12. joulukirkko klo 10

Suoniemen kirkko

- La 6.12. itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus klo 12
- Ke 24.12. jouluaaton hartaus klo 16
- To 25.12. joulukirkko klo 12

Siuron kirkko

- Su 30.11. messu klo 10
- Ke 24.12. jouluaaton hartaus klo 13
- To 25.12. joulukirkko klo 10
- Su 28.12. Enkelikirkko klo 18

Pinsiön kirkko

- Su 30.11. messu klo 13
- Ke 24.12. jouluaaton hartaus klo 16
- To 25.12. joulukirkko klo 12

Joulukonsertit

Joulu saapuu portin luo su 30.11. Nokian kirkossa klo 16. **Minna Viinikainen**, mezzosopraano ja Tampereen kamarimusiikkiseuran orkesteri **Miika Jämsän** johdolla. Vapaa pääsy, ohjelma aikuiset 15 € / opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, alle 18-vuotiaat 10 €.

Hankien kätkemää to 4.12. Nokian kirkossa klo 19. Mieskuoro Euga. Mukana Nokian musiikkiluokkien 5. ja 6. luokat. Vapaa pääsy, ohjelma ennakoon osoitteesta: mieskuoroeuga.com, aikuiset 25 € / opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, alle 18-vuotiaat 15 € ja ovelta 30 € / 20 €.

Tottijärveläinen joulukonsertti ma 8.12. Tottijärven kirkossa klo 18. Konsertin esiintyjät omalta kylältä. Vapaa pääsy, glögitarjoilu.

Laulajien joulu la 13.12. Nokian kirkossa klo 18. Tampereen Laulajat **Paavo Hyökin** johdolla. Vapaa pääsy, ohjelma aikuiset 20 € / opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, alle 18-vuotiaat 10 €.

”Rauhaa, vain rauhaa” su 14.12. Siuron kirkossa klo 16. Nokian työväen mieskuoro **Erkki Haaramon** johdolla. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Tähtien alla soi joulu su 21.12. Nokian kirkossa klo 18. Lauluyhtye Lumo ja Gospelkuoro Sarastus & bändi **Minna Viinikaisen** johdolla. Vapaa pääsy.

Kauneimmat Joululaulut 2025 – lauletaan yhdessä ja tehdään hyvää!

Joulun kuuluu antamisen ilo, niin myös Kauneimpiin Joululauluihin. Tällä rakastetulla ja perinteisellä vuosittaisella musiikkitapahtumalla kerätään lahjoituksia heikoimmassa asemassa olevien lasten aseman parantamiseksi. Apu menee perille Suomen Lähetysseuran kautta.

- Ma 8.12. Pinsiön kirkko klo 18, Pinsiön mieskuoro, johtaa Vesa Rantamäki
- Ke 10.12. Linnavuoren seurakuntatalo klo 18, Lasten Kauneimmat Joululaulut
- Ke 10.12. Kahvila Kulmakivi klo 12
- Su 14.12. Nokian kirkko klo 15, Lasten Kauneimmat Joululaulut
- Su 14.12. Suoniemen kirkko klo 15
- Su 14.12. Tottijärven kirkko klo 17
- Su 14.12. Siuron kirkko klo 18
- Su 14.12. Nokian kirkko klo 18
- To 18.12. Siuron Koskibaari klo 18

Suomen Lähetysseura tekee työtä uskontoon, kieleen tai etnisyyteen katsomatta, jotta jokaisella lapsella olisi toivoa ja oikeus parempaan tulevaisuuteen.

Pappilan joulu Maatialan Pappilassa

- 1. adventtisunnuntaina 30.11. klo 11–14. Joulukorttiaskartelua, pipareiden koristelua ja joululauluja.
- 2. adventtisunnuntaina 7.12. klo 11–14. Joulusta askartelua ja joululauluja.

Tarjolla joulupuuroa, vapaaehtoinen maksu Yhteisvastuukeräykselle. Mahdollisuus lahjoittaa joululahjana kahvia, teetä, kaakaota ja suklaata diakoniatyön kautta apua tarvitseville.

Diakonian villasukkakeräys

To 4.12. Diakonian toimitila Toivossa, Välikatu 21, klo 10–12. Otamme ilolla vastaan aikuisten koon villasukkia.

Joululounas

Ti 16.12. Urhatussa. Ensimmäinen kattaus klo 11, toinen kattaus klo 12.30. Hinta 3 €.

Ilmoittautuminen 7.12. mennessä sähköpostilla: urhattu@evl.fi tai soittamalla: 040 583 7383 / 050 430 7167. Ilmoita mahdolliset ruoka-aineallergiat ja erityisruokavaliot.

Kahvila Kulmakivi

Härkitie 12 B. Avoimna ti–to klo 10–14. Joulutauko 19.12.2025–12.1.2026

- **Perjantakahveet** 28.11. klo 10–15. Vohveleita suolaisella ja makealla täytteellä.
- **Joulumyyjäiset** to 4.12. klo 10–14. Käsitöitä, leivonnaisia, joulupuuroa, kahvilaherkkuja ja arpajaiset.

Jouluradio

Jouluradio on 8 kanavan joulumusiikkiperhe ja verkkomedia. Monipuolisesti soivaa pääkanavaa voi kuunnella perinteisillä FM-radiotaajuuksilla ja RadioPlayerissa. Nettikanavat ovat kuunneltavissa Jouluradio.fi:ssä, Suplassa, Ruudussa ja Elisa Vihteessä.

POIMINTOJA VUODEN 2026 TAPAHTUMISTA

Sanan, rukouksen ja musiikin ilta su 11.1. Nokian kirkossa klo 17. Vieraana pastori **Seppo Juntunen**. Illan juontaa **Helena Kortesmäki** ja musiikissa Gospelkuoro Sarastuksen laulajia **Minna Viinikaisen** johdolla.

Chorus Cantorum Finlandiae -Suomen Kanttorikuoron konsertti ti 20.1. Nokian kirkossa klo 18. Johtaa **Eleriin Mүүripeal**. Vapaa pääsy, ohjelma aikuiset 15 € / opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, alle 18-vuotiaat 10 €.

Uteliaasti Uuteen Vuoteen -parisuhdeilta | Uusia näkökulmia parisuhteeseen ti 13.1. Pakarissa klo 18. Alustus uteliaisuuden merkityksestä hyvinvoinnille ja itsenäistä työskentelyä aiheen parissa. Parisuhdeiltaan voit tulla yksin tai yhdessä ystävän tai puolison kanssa. Lastenhoito ennakkovarauksella ke 7.1. mennessä: petra.paimenkallio@evl.fi.

Pizzaa & biisejä alkaa ennakkotiedoista poiketen vuonna 2026. Tule laulamaan karaokea Singa-sovelluksen tahtiin tai vain nauttimaan kotikutoista pizzaa Kulmakiveen joka kuukauden viimeisenä perjantaina klo 17–20. Voit etukäteen miettiä, minkä biisin haluaisit vetää. Biisejä Singasta löytyy vaihtoehtoja maan ja taivaan väliltä. Herkulliset pizzat olemme valmistaneet jo etukäteen pakkaseen ja lämmitämme ne odottaessasi. Kruunaa perjantai-iltasi ja lähde mukaan iloiseen musailtaan!

Etsijät. Pienryhmä kristinuskosta kiinnostuneille. Haluatko pohtia kristinuskon kysymyksiä syvällisemmin? Onko Jumala olemassa, ja jos on, niin mitä se merkitsee minun elämässäni? Mitä on rukous? Mitä kasteessa tapahtuu? Tässä ryhmässä on lupa kysyä, etsiä ja olla eri mieltä. Ryhmän osallistujat voivat halutessaan suorittaa tätä kautta myös rippikoulun. Tapaamiset tammi-huhtikuussa. Mahdollinen konfirmaatio toukokuussa. Lisätietoja ja ilmoittautumiset petra.paimenkallio@evl.fi.

Audio Sacra – kuulen pyhän -festivaali la 13.6. Suoniemen kirkossa. Festivaali rakentuu kristillisen mystiikan, luontohengellisyyden, taiteen ja yhteisöllisen osallistumisen ympärille. Sisältö koostuu muun muassa musiikista ja äänimaisemista ja toiminnallisista harjoitteista – muinaisia rukouksen, palvonnan ja Jumalan kohtaamisen muotoja modernilla twistillä.

"Tapahtuma ei rakennu puheiden tai saarnan varaan, vaan tilan ja kokemuksen ympärille. Suoniemen kirkko tarjoaa upeat puitteet tilan luomiseen, jossa jokainen voi turvallisesti kohdata itsensä – ja mahdollisesti Jumalan. Festivaalin toivotaan tavoittavan erityisesti niitä, jotka pohtivat kristinuskon merkitystä omassa elämässään", kertoo hankkeen ideoija, nokialainen pastori **Olli Viljakainen**. Uuden festivaalin kokeilussa ovat mukana Nokian seurakunta, Kangasalan seurakunta, Tampereen seurakuntien Vanha kirkko, Tuomasyhteisö ry, Kotiryhmäverkosto ry, Vahalanden kulttuuritalo, Sarkolan kylät ry ja Fransiskaaniinen kolmas sääntökunta.

Sivu 7

Uusi seurakuntatila | Tilahanke etenee

Nokian seurakunnan omistamalle Korkeemäenkadun tontille, aivan keskustan tuntumaan, on tulevaisuudessa tarkoitus hahmottua kiinteistökokonaisuus, joka yhdistää seurakunnan tilat ja kerrostaloasumisen.

Vanha seurakuntatalo purettiin alueelta aiemmin ja tontille vahvistui viime kesänä uusi asemakaava. Suunnitelma mahdollistaa neljän kerrostalon rakentamisen sekä noin tuhannen neliömetrin suuruiset, nykyaikaiset seurakunnan toimitilat. Tavoitteena on, että nämä tilat sijoittuvat ensimmäiseksi rakennettavaan, Korkeemäenkadun ja Maununkadun kulmaan tulevaan taloon.

Asemakaavan vahvistuttua seurakunta on käynnistänyt hankkeessa rakennuttajakumppanin etsimisen. Kumppaniksi valittava rakennusliike vastaa suunnittelusta ja toteutuksesta kaavamääräysten mukaisesti. Seurakunnan konsulttina rakennuttajakumppanin valinnassa toimii Saxcon Oy, jolla on vahva kokemus seurakuntien kiinteistökehityshankkeista. Tavoitteena on, että hankkeen ensimmäiset sitovat etenemispäätökset toteuttajakumppanin kanssa saadaan tehtyä vuoden 2026 aikana.

Tavoitteena toimivat ja monikäyttöiset seurakuntatilat

Seurakunnassa on viime vuosien aikana tehty perusteellista valmistelua sen varmistamiseksi, että tulevat tilat vastaavat niin tämän päivän kuin tulevaisuuden tarpeisiin. Tilojen toteutumisessa korostuvat tilojen monikäyttöisyys, esteettömyys sekä toimivat akustiset ratkaisut. Erityisesti on kiinnitetty huomiota mahdollisuuteen tilojen joustavaan yhteisölliseen käyttöön.

Kortteli rakentuu vaiheittain

Rakennushanke on laaja ja seurakunta tavoittelee rakentamisen jakamista kolmeen päävaiheeseen: Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan kerrostalo, jonka yhteyteen tulevat seurakunnan tilat. Samalla järjestetään väliaikaiset pysäköintipaikat alueelle. Seuraavassa vaiheessa kortteliin nousevat pysäköintihalli ja kaksi muuta kerrostaloa. Viimeisessä vaiheessa rakennettaisiin neljäs kerrostalo, joka täydentää rakennuskokonaisuuden. Kun pysäköintihalli valmistuu, myös seurakunnan käyttöön osoitetut pysäköintipaikat siirtyvät lopullisille paikoilleen pihakannen läheisyyteen.

Uudelle korttelille on kaavoitettu yhteensä noin 10 500 kerrosneliömetriä. Siitä arviolta 1 000 kerrosneliötä on varattu seurakunnan toimitiloille ja loput kerrostaloasumiselle.

Seurakunta toimii maanvuokraajana

Taloudellisesti hanke rakentuu seurakunnalle pitkälti maanomistuksen varaan. Seurakunta ei toimi rakennuttajana, vaan vuokraa tontin asuntorakentamista varten ja hankkii tulevien toimitilojensa hallintaan oikeuttavat asunto-osakeyhtiön osakkeet toteuttajakumppanilta. Maanvuokra tuo seurakunnalle säännöllistä tuloa, joka jatkuu useiden vuosikymmenten ajan. Hankkeessa etsitään kumppania, joka vuokraa tontin seurakunnalta ja vastaa asuinkerrostalojen suunnittelusta ja rakentamisesta sekä toteuttaa seurakunnan uudet toimitilat ennalta sovittuun hintaan.

Uudet tilat korvaavat väistötilaratkaisut

Uusille toimitiloille on seurakunnassa selvä ja akuutti tarve. Keskustan alueelta ovat puuttuneet monikäyttöiset, noin 100–200 hengen kokoontumiseen soveltuvat seurakuntatilat siitä lähtien, kun vanhasta seurakuntakeskuksesta luovuttiin. Tilojen valmistuminen mahdollistaisi samalla luopumisen Valkamankadulla sijaitsevista väistötiloista ja vahvistaisi seurakunnan toimintamahdollisuuksia kaupungin ytimessä. Seurakunnassa nähdään, että uudistuva tontti voi tulevaisuudessa toimia luontevana kohtaamispaikkana ja osana kaupungin kasvavaa keskustaa. Hankkeen etenemisestä viestitään säännöllisesti, ja tavoitteena on, että seurakuntalaiset voivat seurata projektia avoimesti koko matkan ajan.

Sivut 8–9

Aidon joulupukin veli – ja muita joulupukkitarinoita

Freelance-toimittaja Leevi Ikonen selvitti, millaista on olla ammattipukki Nokialla.

Vaikka joulupukki liikkuu lentävillä poroilla, hänet voi nähdä myös henkilöauton kyydissä. Tämä johtuu siitä, että välillä aito joulupukki palkkaa avukseen pukkia esittäviä alihankkijoita.

Päätimme ottaa selvää, millaista on vetää ylle parta ja punainen nuttu, ja työskennellä vuoden odotetuimpana vieraana Nokialla. Haastateltavien nimet on salattu pyynnöstä.

Esiintyjä ja salapoliisi

Joulupukilla on lista, puku, eväät ja reki. Tai siis auto. Näin tietää joulupukinkeikkaa Nokialla tekevä "Antero". Hänen yhteystietonsa löysin netin ilmoituspalstalta.

Antero on seurallinen miekkonen, joka luonnehtii itseään suorasekkäiseksi ja leveäharteiseksi joulupukiksi, joka on ammattikuntansa mittapuulla vielä nuori.

"Kyllä sitä joutuu vähän itseään vanhentamaan ja ääntään madaltamaan", hän paljastaa.

Joulupukiksi Antero päätyi isosiskon ehdotuksesta. He tekivät useamman vuoden keikkaa yhdessä: Antero oli pukki, sisko "manageri", jonka vastuulla olivat listat, kartat ja aikataulut.

Työhön liittyikin enemmän selvittämistä kuin arvaisi. Kun pukki esimerkiksi parkkeeraa autoa, on hänen salapoliisin lailla tutkittava, missä on etuovi ja mistä ikkunasta lapset kurkkivat.

Kun reitti on selvä ja pukki pääsee sisään, tarvitsee hän näyttelijäntaitoja sekä kykyä lukea tilannetta. Jos lapsi vaikuttaa ujoilta, pukki kättelee. Jos lapsi on tosi reipas, pukki voi halata.

"Lapset voivat yllättää. Jotkut ovat ensin ujoja, ja sitten räjähtävät esiintymään. Toisaalta joillain lapsilla – etenkin pienillä – sosiaalinen patteri voi loppua yllättäen", Antero kertoo.

Esiintyminen on ollut Anterolle aina luontaista ja mieleistä. Ennen joulupukiksi ryhtymistä hän esiintyi tee se itse -lyhytelokuvissa. Häneltä löytyy taide- ja viihdealalta myös koulutustaustaa.

Antero-pukille mieleisiä ovat etenkin suuret sukujoulut. Joskus asiakkailta on ollut kuusikin perhettä saman katon alla. Näin isoissa juhlissa pukin täytyy ottaa tila oikein kunnolla haltuun.

Kaikki keikat ovat kuitenkin omalla tapaansa kivoja. Anterosta on hauska päästä tarkkailemaan joulupukin roolissa, kuinka erilaisia ja toisaalta samanlaisia ihmiset ovat.

Ensimmäistä kertaa joulupukkeilua kokeileville Antero-pukki vinkkaa, että pukkina ei kannata miettiä liikaa. Kaikki kuitenkin tietävät, miten askelmerkit etenevät.

"Otat vaan roolista kaiken irti, kyllä se siitä!"

Kun kysyn Antero-pukilta haastattelun lopuksi, onko hänellä jotain lisättävää, hän lähettää rohkaisevan viestin vähävaraisille vanhemmille:

"Lahjat menettävät merkitystään, jos niitä on valtavasti. Se on vähän kuin synttärkakku. Kolmas pala ei koskaan maistu niin hyvältä kuin ensimmäinen."

Pukkeilusta oma jouluperinne

Seuraavaksi pirautan "Mikolle". Hän yrittää päästä Nokialta Afrikkaan, joskaan ei reen vaan lentokoneen kyydissä, mutta lento Madagaskarille on peruuntunut vallankaappauksen vuoksi.

"Afrikassa nämä ovat tyypillisiä", Mikko-pukki tietää. Maailmanmatkaamisesta ja politiikasta keskustelu siirtyy Nokialle, missä Mikko on tehnyt kymmenisen vuotta keikkaa joulupukkina.

Mikko ryhtyi alkujaan pukiksi ylimääraisten ansioiden toivossa. Nykyään hän tienaa paremmin palkkatöistään. Mikko ei silti kieltäydy keikoista, vaikka ei myönnäkään olevansa jouluihminen.

Joulupukkeilusta on tullut Mikolle perinne, joka vie hetkeksi ajatukset arjesta. Rooliin on nimittäin uppouduttava täysillä. Muuten pukilta voi mennä uskottavuus lasten silmissä.

Pukin ei sovi myöskään unohtaa lasten nimiä tai harrastuksia, tai pikkuisille voi tulla paha mieli. Vastuu on siis suuri. Se saa keskittymään hetkeen – vieden ajatukset pois kaikesta muusta.

Vuosien varrella Mikko on nähnyt laajan kirjon tavoissa ja tunteissa. Toisilla on ykköset päällä, toiset ottavat joulun rennommin. Yksi lapsi tekee kärrynpyörän, toinen pakenee itkien.

Syy pukin tilaamiseen on kuitenkin kaikilla sama. Pukin vierailu on perheen yhteinen näytelmä: nostalginen kiinnekohta, joka on toistunut niin isien ja äitien kuin mummojen ja vaarien lapsuuden jouluissa.

Mikon mukaan äidit ja isät saattavatkin innostua pukista jopa enemmän kuin lapset. Ja kouluikäinen, jonka usko pukkiin voi vähän jo horjua, saattaa unohtaa epäilyksensä aattoiltana.

Eniten Mikko-pukki pitää pienistä perhejouluista. Hänestä on helpompi onnistua joulupukin roolissa, kun on vähemmän lapsia, joihin keskittyä, ja joiden nimet ja harrastukset muistaa.

Koska isoissa juhlissa jaettavia lahjoja on usein enemmän, niissä kestää hieman kauemmin. Samalla lasten jännitys voi ehtiä hieman laskemaan. Se voi hälventää pukkiin liittyvää magiaa. Joulupukin taika perustuu nimittäin siihen, ettei vierailu kestä kovin kauaa.

Vaikka Mikko-pukki ei jouluihminen olekaan, on hän saanut työstään monia merkittäviä muistoja. Osa niistä on "todella hienoja", Mikko myöntää.

Aidon joulupukin veljen apuri

Kolmas haastateltavani on kolmekymppinen "Tuisku". Hän on entinen pukin apuri, joka ei ole keikkaillut sitten 2000-luvun puolivälin.

Lapsuuden tonttuvuosina työpari oli hänen sairaseläkkeellä elävä isänsä. Isälle pukkeilu oli paitsi tärkeää puuhaa, myös tuntuva siivu vuoden ansioista.

Keikat sijoituivat pääosin Itä-Tampereelle, ja rekenä toimi isän punainen Mazda. Palveluita mainostettiin lähikaupan mainostaululla. Mainokset teki Tuisku. Niissä luki: "AIDON JOULUPUKIN VELI".

"Tiesin, ettei iskä ollut oikeasti joulupukki, vaan tällainen pukkihenkinen joulumies. Tiesin myös, ettei saa valehdella. Kai ajattelin, ettei ihan pieni vale niin haittaa", Tuisku hihittelee.

Homma kävi alakouluikäiselle työstä. Keikkoja saattoi mahtua yli kaksikymmentä jouluaattoon, ja usein ne jatkuivat vielä joulupäivän puolella.

Työ oli kuitenkin kivaa, koska Tuisku sai olla isän kanssa, syödä evääksi konvehteja auton keskikonsolilta, esiintyä ja laulaa muille lapsille. Laulaminen tosin vähän jännitti.

Käyntien välissä Tuisku moikkasi äitiä ja isäpuolta ja söi eväitä. Myös asiakasperheet tarjosivat ruokaa, mutta keikkatahti oli niin kova, ettei tarjoukseen ehtinyt tarttua.

Kirjekuorellisen viisikymppisiä, jonka kaksikko keikoista ansaitsi, isä käytti Tuiskun lahjoihin, joulupöperöihin sekä jokajouluiiseen reissuun mummon luo pohjoiseen. Ja sai tonttukin hieman käteistä: viisikymppisen tai kaksi.

"Se oli lapselle iso raha."

Tuisku sai vakioasiakkailta myös lahjuksia: konvehtirasioita, askartelutarvikkeita, villasukkia ja itse tehtyjä koriste- ja käyttöesineitä.

Parhaiten mieleen ovat jääneet auton verhoilusta ommellut "todella päheät" aamutossut, joiden ulkopuoli oli leopardikuvioinen ja sisäpuoli seepraraitaa.

Palkansaantia tärkeämpää oli kuitenkin ajan viettäminen isän kanssa. Tuisku on ainoa lapsi, ja vanhemmat olivat tuolloin jo eronneet. Hän vietti isän kanssa vähemmän aikaa kuin äidin, mikä teki yhteisistä hetkistä erityisiä.

Tuisku-tonttu lopetti tonttuilun yläasteelle mennessä. Isä kuitenkin jatkoi niin pitkään kuin pystyi.

Viitisen vuotta yhteisten pukkikeikkojen jälkeen, Tuiskun ollessa vielä teini-iässä, isä menehtyi pitkäaikaiseen sairauteen.

Yhteisistä muistoista joulupukinkeikat lukeutuvat rakkaimpiin.

"Pukkina iskä oli erityisen paljon omassa elementissään."

Teksti: Leevi Ikonen

Sivu 10

Toivo ei synny meistä, vaan virtaa meihin.

Kun ojennamme kätemme, Jumalan valo löytää tiensä sydämeemme.

Se ei tule rajusti, vaan hiljaisena virtana, joka kantaa.

Silloinkin, kun kaikki ympärillä on harmaata, hänen valonsa ei sammu.

Toivo pysyy – ei siksi, että me jaksamme, vaan siksi, että hän pitää meitä käsissään.

”Toivon Jumala täyttäköön teidät kaikella ilolla ja rauhalla uskossa, että teillä Pyhän Hengen voimasta olisi runsas toivo.”

Room. 15:13

Teksti: Pia Feinik

Sivu 11

Valo, joka kantaa

Lehtemme nimi on Valo. Kysyin Copilot-tekoälyltä, miten se yhdistäisi valon, toivon ja joulun – ja kirjoittaisi siitä seurakunnan lehteen jutun. Koneen vastaus yllätti. Korjauksia tekstiin tein vähemmän kuin ennakkoon ajattelin tekeväni.

Valo on yksi vahvimista symboleista, jota kautta aikojen on käytetty toivon, lohdutuksen ja uuden alun merkkinä. Se on konkreettinen ja samalla vertauskuvallinen. Pieni liekki voi valaista koko huoneen, ja yksi tähti johdattaa kulkijat oikeaan suuntaan.

Kristillisessä perinteessä valo on Jumalan läsnäolon ja toivon vertauskuva. Psalmin sanat *”Herra on minun valoni ja pelastukseni”* (Ps. 27:1) ovat kantaneet ihmisiä läpi vuosisatojen. Fyysinen ilmiö, valo, kuvaa lupautsa siitä, että pimeydellä ei ole viimeistä sanaa.

Valon juhla pimeyden keskellä

Joulu osuu vuoden pimeimpään aikaan, ja juuri siksi sen sanoma on niin voimakas. Kun kynttilät ja kausivalot syttyvät, ne eivät vain koristele koteja tai kaupunkeja, ne kertovat myös toivosta, joka syntyy keskelle arkea, keskelle yötä. Kristuksen syntymä on kuin valo, joka syttyy pimeään maailmaan ja sanoo: *”Älä pelkää. Et ole yksin.”*

Joulun kertomuksessa Betlehemin tähti johdattaa tietäjät Jeesus-lapsen luo. Tähti on toki taivaallinen ilmiö, mutta myös merkki siitä, että Jumala toimii historian keskellä, ihmisten elämässä. Jouluyön enkelit loistavat kirkkaudessa, ja heidän sanomansa on yhä ajankohtainen: *”Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja.”* Valo tulee maailmaan, ihmisten pelastukseksi, seimen olkien keskelle.

Joulun todellinen valo ei ole ulkoista. Se kutsuu meitä sisäiseen hiljentymiseen, rauhaan ja yhteyteen. Se muistuttaa, että toivo ei synny täydellisyyden keskelle, vaan juuri sinne, missä sitä eniten tarvitaan.

Valo taiteessa ja kulttuurissa

Valon symboliikka on läsnä taiteessa ja kulttuurissa. Kuvataiteessa valo on monesti enemmän kuin vain tekninen elementti – se on viesti. Kun **Rembrandtin** maalauksissa valo kohdistuu kasvoihin tai käsiin, ilmentää se kristillistä ajatusta armosta ja Jumalan rakkaudesta tavallisia ihmisiä kohtaan.

Vincent van Goghin *Tähtikirkas yö* (Starry Night) on täynnä levotonta liikettä, mutta taivaan tähdet loistavat kuin lupaus siitä, että kaiken kaaoksen keskellä on yhä toivoa.

Kirjallisuudessa valo voi olla metafora oivallukselle, pelastukselle tai sisäiselle muutokselle. **C.S. Lewisin** *Narnia*-sarjassa lyhtypylväs metsässä on ensimmäinen merkki siitä, että toinen todellisuus on olemassa, paikka, jossa valo voittaa pimeyden. **Tove Janssonin** *Taikatalvessa* Muumipeikko kohtaa talven pimeyden, mutta löytää siitä uudenlaista kauneutta ja hiljaista lohtua. Valo voi löytyä myös yllättävistä paikoista.

Musiikissa valo soi monin tavoin. **Jean Sibeliuksen** *Finlandia*-hymni nousee tummista sävyistä kohti kirkasta, lähes taivaallista valoa. Se on sävellyksenä kuin rukous. Virsissä valo on usein toivon vertauskuva: *"Aurinkomme ylös nousi, paistaa voittovuorella. Lämmin valo sieltä loistaa, surut, murheet hajottaa..."* (105:1) – lohdun sanoja elämän vaikeisiin hetkiin.

Valo on ulkoinen ilmiö ja sisäinen kokemus. Valo voi olla myös teko: kun joku auttaa, kuuntelee tai lohduttaa, hän tuo valoa toisen elämään. Valo koskettaa meitä. Se ei vaadi suuria. Se on.

Teksti: Copilot-tekoälyn avustuksella Anu Heiskanen

Sivut 12

Kuusen oksilla kimallusta ja muistoja

Joulukoristeiden laatikko kaivetaan esille komeron lähyllyltä. Meillä se tuntuu olevan melkoinen nostalgian kerrostuma. Laatikon reunaa vasten on ujutettu useampi kartongista askarreltu tonttu. Tontuissa näkyy lasten kehityksen vaiheet: pääjalkaisten jälkeen tontuille ovat kasvaneet raajat ja piirrosjälki on vakiintunut. Tontut asetellaan ikkunaan sinitarralla paraatiksi. Lapsuudenkodissa joululaatikossa on tallessa sininen possu, sen paikka on joulukuudessa. Possu on ehkä minun värittämäni tai pikkuveljeni, en ole varma enää. Edelleen iloitsen siitä, että kerhossa aikanaan sallittiin luovuus. Possu kelpuutettiin sinisenä – eikä sitä siivottu pois väärän värisenä.

Ulko-oveen ripustettava joulutähti muistuttaa joitakin vuosia sitten käsityöihmisiä villinneestä pesukonehuovutuksen trendistä. Samoin matto kuusen alla. Jokunen kulkunen on sen reunasta kadonnut neulasia imuroidessa, mutta ikinä ei tunnu olevan aikaa kiinnittää uusia.

Kuusi sijoitetaan olohuoneessa sopivaan kohtaan, kunniapaikalle. Joulukuusella on pitkät perinteet suomalaisessa joulunvietossa. Kuusi säilyy ikivihreänä halki talven harmauden erotuksena lehtipuista. Joulukuusi kertoo elämästä ja sen jatkuvuudesta keskellä pimeää ja kylmää, aivan kuten joulun sanoma. Joku on havainnut kuusen oksien olevan kärjestään ristinmuotoisia.

Korkeimmalle kuusen latvaan laitetaan tähti kurottamaan ylös. Latvatähti muistuttaa Betlehemin tähdestä. Se ohjasi kauan sitten tietäjien joukon eläinten suojan hämärään kumartamaan syöttökaukalossa lepäävää vastasyntyntä. Pienempiä tähtiä ripustetaan sinne tänne kuusen oksille. Niiden lisäksi joulukoristelaatikossa on monenlaisia palloja kuusta koristamaan. Ehkä voisi ajatella, että joulupallot ovat kuin joulua viettävät ihmiset: kaikki erinäköisiä, mutta jokainen omalla laillaan viehättävänä kuusen oksilla ja jouluvalojen loisteessa.

Kaupoissa joulukoristeiden valikoima on nykyään pyörryttävän runsas. On toki perinteisiä palloja, mutta valikoimissa on yhtä lailla koristeita kaikilta elämänaloilta. Joulukuusi kertoo näiden koristeiden

kautta talon asukkaista ja heille merkityksellisistä asioista. Erilaiset koristeet voivat muistuttaa kuluneesta vuodesta ja sen merkityksellisistä hetkistä, jotka tahtoo kantaa muistoissaan.

Lapsuudenkodissani on aina ollut joulukuudessa elävät kynttilät. Se on tapa, jonka olen tahtonut ottaa itselleni mukaan omaan kotiini ja perheeni joulunviettoon. Joulun pyhien ajan kuudessa palaa ainakin yksi kynttilä omassa pienessä pidikkeessään. Joulun valo säteilee tuosta kynttilän pienestä liekistä erityisellä tavalla. Se tiivistää joulun sanoman valosta ja ihmisen toivosta.

Elävän tulen kanssa pitää olla varovainen. Se vaikuttaa koristeiden sijoitteluun puussa. Kimallenuhat kiemurtelevat oksistossa kohoten ylöspäin. Ehkä ne voisivat juhlan säihkeen lisäksi palauttaa mieliin enkelten korkeuksiin kohonneen ylistyslaulun jouluevankeliumissa. Joulukoristeena kulkuset ja kellot viestivät sanomaa enkelien ilosanomasta.

Lopulta joulukuusi on koristeltu. Sen oksille on ripustettu uutta ja vanhaa, kimaltavaa, kulunutta ja hiukan korjattuakin – niin kuin elämässäkin. Joulukuusi ja sen koristeet koskettavat vuodesta toiseen. Jokainen kuusi ja ihmiset sen ympärillä ovat omanlaisensa. Joulun ydin on kuin koristellun kuusen oksisto: se kantaa muistoja ja toivoa. Sen loisteessa tuikahtaa valo, joka valaisee maailman.

Teksti: Eeva Koskimäki

Sivu 13

Kolumni | Leevi Ikonen

Ylistyslaulu vihreäkuulakinkunkastikkeelle

Joulukinkku on ollut vielä vanhempieni lapsuudessa herkkujen herkku. Nykyään se löytää tiensä moneen suomalaispöytään lähinnä tavan ja perinteen vuoksi.

Valitettavan monella on Suomessa ruoasta pulaa. Ongelma pahenee tuloerojen kasvaessa. Silti, monen kilon köntti lihaa ei ole samanlainen luksus kuin se on 1970-luvulla ollut.

Osa jouluherkuista näyttäytyy supermarketeihin tottuneelle nykysuomalaiselle jopa hieman huvittavina. Hyvä esimerkki ovat vihreät kuulat.

Fazerin klassikkomarmeladit ovat yleinen joululahja, mutta jakavat voimakkaasti mielipiteitä. Siksi monen nurkissa pyörii jouluisin ei niin mieluisia makeisia.

Ilmiön myötä sosiaaliseen mediaan ja etenkin Reddit-keskustelualustalle on syntynyt jouluaiheinen hassuttelukulttuuri, jossa ihmiset tekevät vihreistä kuulista ruokaa.

Vihreitä kuulia on käytetty muun muassa joulutorttujen, glögin, majoneesin ja kinkunkastikkeen pääraaka-aineena. Mitä oudompi idea, sen paremmin se otetaan vastaan.

Vaikka lukeudun ihmisiin, joiden mielestä ruoalla ei lähtökohtaisesti tule leikkiä, pidän perinnettä hauskana. Se luo me-henkeä sivustolle, jolla ihmiset tyypillisesti riitelevät politiikasta.

Redditin suomiyhteisö tuntuu näiltä osin pienoiversiolta suomalaisesta yhteiskunnasta.

Stressaava ja kiireinen arki saa meidät helposti keskittymään ärsyttäviin puoliin toisissamme. Kun meillä on hetki aikaa nostaa yhdessä jalat ylös, löydämmekin asiat, jotka yhdistävät meitä.

Vihreäkuulakinkunkastike on vitsi, jonka vain suomalainen tajuaa. Siinä yhdistyvät jaetut lapsuusmuistot sekä meille suomalaisille ominainen kuiva ja vähän outo huumorintaju.

Tällainen hyväntuulinen hassuttelu hitsaa ihmisyhteisöjä yhteen. Ei ole ihme, että joulun kaltaisia pyhiä vietetäänkin käytännössä kaikissa kulttuureissa, ja on tietävästi aina vietetty.

Esimerkiksi Antiikin Roomassa juhlittiin 17. joulukuuta alkaen saturnaliaa, jolloin kokonaiseksi viikoksi kaikki työ keskeytettiin, koulut ja oikeusistuimet suljettiin, ja sosiaaliluokat unohdettiin.

Nyt jos koskaan kaipaamme yhdistäviä juhlapyyhiä. Individualismin eli yksilökeskeisyyden sekä sosiaalisen median vuoksi naapureista on yhä helpompaa erkaantua.

Tutkimusten mukaan suurkaupunkien asukkaat eri maissa muistuttavat ajatusmaailmoiltaan enemmän toisiaan kuin saman maan sisällä elävät kaupunkilaiset ja pikkupaikkakuntalaiset.

Me emme kuitenkaan elä netin virtuaaliyhteisöissä, vaan täällä Suomessa, missä jaamme samat työpaikat, taloyhtiön hallitukset ja ruokakaupan jonot.

Muistan, kuinka mummoni vuosia sitten kavahti, kun ehdotin pizzan syömistä jouluna. Hänelle se oli pyhäinhäväistys – kuin olisin ehdottanut kuusen korvaamista joulurisuilla.

Olin kulmikas parikymppinen, joka ei niin välittänyt joulusta, ja saatoin härnätä mummoa tarkoituksella. *Sama kai se, millä kasvissyöjä kinkkunsä korvaa – vaikka kengänpohjalla?*

Nykyään suhtautumiseni on eri.

Maailman talousfoorumin mukaan hallitsematon globalisaatio eli maailmanlaajuistuminen voi repiä rikki paikallisyhteisöjen kudelman.

Se tarkoittaa, että ihmisten arki eri maissa on alkanut muistuttaa toisiaan. Samat tuotteet ja palvelut ovat kaikkialla ja käden ulottuvilla, ja puhumme tuntemattomille lähinnä netissä.

Tampereen yliopiston aluetieteiden professori **Jouni Häklin** mukaan kehitys on saanut kaltaiseni kolmekymppiset hakemaan yhteenkuuluvuuden tunnetta perinteistä ja omista juurista.

Jos suomalaiset jouluperinteet vihreine kuulineen korvautuisivat samoilla, viikosta toiseen toistuvilla pizzoilla ja netflixillä, menettäisimme yhteistä kosketuspintaa ja hassuttelun hetkiä.

Se jos joku on masentava ajatus.

Vihreäkuulakinkunkastike: Keitä silputut, siemenettömät päärynät vihreiden kuulien kanssa vedessä noin 30 min. Mausta appelsiini- ja limemehulla sekä ripauksella suolaa ja soseuta. Resepti: Reddit-käyttäjä aarnensin luvalla.

Hartausmietiskely

Raamatun sana

Kansa, joka pimeydessä vaeltaa,
näkee suuren valon.
Niille, jotka asuvat kuoleman varjon maassa,
loistaa kirkkaus.
Jes. 9:1

Mietiskely

Syksyllä vierailimme seurakunnan työntekijöiden opintomatalla Saarenmaalla myös Kuressaaren kirkossa. Kirkossa oli erikoisen näköiset ikkunat. Kauempaa katsottuna ja päivänvalossa näytti siltä, kuin ikkunoissa olisi ollut tahroja tai läikkiä. Vai oliko kirkossa ollut tulipalo ja ikkunoihin jäänyt nokisia jälkiä? Kävi ilmi, että ikkunoissa oli kultaa. Mutta oli tarkoituskin, että se kulta kimaltaa vasta, kun on pimeää. Pimeyttä vasten ikkunoiden kulta pääsisi oikeuksiinsa, se loisi oman valonsa tummalle taustalle.

Nuo kirkon ikkunat palasivat mieleeni, kun illat ovat pimentyneet. Jo marraskuun harmaus vei voimia ja söi mielialaa, joulukuussa pimeys vain syvenee. Samalla joulukuuhun lähestyy. Sanoma valosta, sanoma Jumalan armosta ja toivosta.

Raamatussakin tunnustetaan, mitä kaikkea pimeyttä voi maailmassa ja ihmisen elämässä olla. Kuoleman varjon maa on meille monille tuttu. Ja monia pelottavia kehityskulkuja kantautuu maailmalta, jotka saavat miettimään onko toivolla enää katetta.

Kuressaaren kirkon ikkunoilla on hieno viesti. Pimeyttä vasten valo loistaa kirkkaammin. Juuri silloin kun on pimeää, tarvitsemme valoa eniten. Joulun sanoma kertoo Vapahtajasta, Jumalan rakkaudesta, joka voittaa kuoleman ja pimeän. Se on se valo, jota pimeään keskellä tarvitsen. Majakka, joka antaa suunnan, ja kirkkaus, joka luo toivoa kaiken keskelle. Kun sytyttelen kynttilöitä ja jouluvaloja, mielessä on kiitollisuus. Emme ole yksin pimeässä, emme ole hukassa. Olemme Jumalan rakkauden valossa.

Rukous

Pyhä Jumala,
valaise sydämeni ja mieleni valollasi.
Anna minun löytää joulun ilo,
ja auta jakamaan sitä eteenpäin.

Teksti: Sanna Vuorela

Klassikko lavalla: Niskavuoren nuori emäntä

Tampereen Teatterin vasta remontoidun päänäyttämön avausnäytelmäksi valittu *Niskavuoren nuori emäntä* on sekä kunnianosoitus suomalaiselle teatteriperinnölle että tutkielma ihmisyydestä, rakkaudesta ja vastuusta. **Hella Wuolijoen** klassikko on ohjaaja **Antti Mikkolan** käsissä saanut uuden, raikkaan ja nykyaikaisen tulkinnan, joka puhuttelee myös kristillisen arvomaailman näkökulmasta.

Koskettavaa tulkintaa

Näytelmän keskiössä on Loviisa Niskavuori, nuori nainen, joka astuu mahtitalon emännäksi ja joutuu kohtaamaan aviomiehensä Juhanin petoksen: toisen naisen ja heidän lapsensa. Loviisan hahmossa voi nähdä yhtymäkohtia Vanhan testamentin naisiin, kuten Esteriin tai Ruutiin, jotka toimivat uskollisesti ja uhrautuen yhteiseksi tai yhteisön hyväksi.

Annuska Hannula Loviisana on ilmiömäinen. Hänen äänensä ja läsnäolonsa kuljettavat katsojan läpi tunteiden kirjon ilosta epätoivoon ja pettymyksestä päättäväisyyteen. **Jussi-Pekka Parviainen** Juhanina tuo lavalle ristiriitaisen miehen, jonka intohimo Malviinaan on sokeaa ja tuhoisaa. Vanhan emännän roolissa loistaa teatterineuvos **Tuija Vuolle**, jonka hiljainen auktoriteetti ja läsnäolo muistuttavat katsojaa siitä, että viisaus ei pidä meteliä itsestään.

Kaikki on näkyvillä

Teppo Järvisen lavastus, jossa Niskavuoren ökytalo esitetään lasielementein, tuo esiin läpinäkyvyyden ja haurauden teemat. Lasitalo ei suojaa vaan päinvastoin paljastaa ja on herkkä murtumaan. Tämä visuaalinen ratkaisu toimii kuin vertauskuva Jumalan edessä elämisestä: mikään ei jää kätköön.

Kaija Saariahon ja **Niina Alitalon** musiikki ja ohjaukselliset tehokeinot tuovat esitykseen mystiikkaa ja syvyyttä. Musiikki huokuu kuin sanaton rukous, se täydentää näyttelijöiden sisäistä kamppailua. Useassa kohtauksessa lavalla tai lavan takaosassa on väkeä, joka ei ole osa kohtausta. Väki huokaillen ja ääntelehtien luo erilaisia tunnetiloja kohtauksiin. Yhteisö on läsnä ja näkee, vaikkei ole paikalla.

Näytelmässä toistuukin teema siitä, miten yksilön valinnat vaikuttavat yhteisöön. Loviisan päätös jäädä ja rakentaa ei ole vain henkilökohtainen vaan myös yhteisöllinen. Kristinuskon näkökulmasta tämä heijastaa ajatusta siitä, että jokainen meistä on osa Kristuksen ruumista, ja jokaisen teolla on merkitys (1. Kor. 12:12–27).

Lopuksi suositukset

Niskavuoren nuori emäntä on enemmän kuin historiallinen draama. Se on kertomus ihmisyydestä ja ihmisistä, jotka etsivät totuutta, rakkautta ja paikkaansa maailmassa. Se on myös hengellinen matka elämän kipujen ja valintojen kautta. Tampereen Teatteri on onnistunut tuomaan klassikon nykypäivään tavalla, joka puhuttelee niin kulttuurin kuin hengellisyydenkin näkökulmasta. Tämä esitys kannattaa nähdä, eikä pelkästään taiteen vuoksi. Se voi avata sydämen ja mielen uusille oivalluksille.

Ehkäpä voisit antaa kulttuurielämyksen jollekulle joululahjaksi.

Teksti: Eeva Koskimäki ja Anu Heiskanen

Toivon tähti

Kirkonmäelle syttyy ensimmäisenä adventtina Toivon tähti loistamaan ja toivottamaan joulurauhaa nokialaisille. Seurakunnan työntekijöitä on aiempina vuosina ilahduttanut tähden ympärille lumeen painautuneet jalanjäljet. Moni on käynyt kuvaamassa tähden luona. Ehkäpä ympäri maata tai

maailmaa on lähtenyt joulutervehdys, jonka kuvassa on rakkaiden ihmisten lisäksi toivon sanomaa tuikkiva tähti.